

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: مدیریت ورزشی

عنوان :

رابطه بین فعالیت جسمانی و ورزش با وقوع جرم در گروه‌های مختلف زندانیان مرد در زندان شهر بابل

استاد راهنما:

دکتر محمد رضا اسمعیلی

استاد مشاور :

دکتر فرزاد غفوری

پژوهشگر:

رقیه پورسلیمان امیری

زمستان ۱۳۹۰

ISLAMIC AZAD UNIVER
Central Tehran Branch

Faculty of Physical Education and Sport Science

"M.A "Thesis
On sport management

Subject:

the relationship between physical activity and exercise with committing crime
in different groups of male prisoners in the prison of the city of Babol

Advisor:

Dr.Mohammadreza Esmaeili

Consulting Advisor:

Dr.Farzad Ghafouri

By:

Roghayeh Poursoleiman Amiri

Winter 2011

سپاسگزاری از:

با تشکر از خانواده عزیزم و قدردانی از آقای دکتر محمدرضا اسمعیلی، استاد محترم راهنمای اینجانب که در به ثمر رساندن این پژوهش تلاش بسیاری فرمودند.

تقديم به :

همسر عزيزم كه در تمامي مراحل تحصيل همراه و پشتيبان من بوده است .

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱.....	چکیده.....
	فصل اول: کلیات طرح
۳.....	مقدمه.....
۴.....	۱-۱- بیان مسئله.....
۶.....	۲-۱- هدفهای تحقیق.....
۶.....	۱-۲-۱- اهداف کلی.....
۶.....	۲-۲-۱- اهداف اختصاصی.....
۸.....	۳-۱- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن.....
۹.....	۴-۱- سوالات و فرضیه های تحقیق.....
۹.....	۱-۴-۱- سوالات تحقیق.....
۱۰.....	۲-۴-۱- فرضیه های تحقیق.....
۱۰.....	۵-۱- تعاریف عملیاتی متغیرها و واژه های کلیدی.....
۱۱.....	۶-۱- پیش فرض ها.....
۱۱.....	۷-۱- حدود.....
	فصل دوم: مطالعات نظری و پیشینه تحقیق
۱۳.....	مقدمه.....
۱۳.....	۱-۲- مبانی نظری تحقیق.....
۱۳.....	۱-۱-۲- تعریف فعالیت جسمانی و ورزش.....
۱۴.....	۲-۱-۲- ماهیت جرم.....
۱۵.....	۳-۱-۲- زندانیان و فعالیت های جسمانی و ورزشی.....
۱۷.....	۴-۱-۲- آثار مثبت فعالیت جسمانی بر روی افراد.....
۲۳.....	۵-۱-۲- رابطه بین فعالیتهای جسمانی و عدم ارتکاب به جرم.....
۲۴.....	۶-۱-۲- ورزش در آیین نامه ی سازمان زندانها.....
۲۴.....	۷-۱-۲- نقش ورزش در جلوگیری از انحراف و اصلاح مجرمین.....

۲۶	۸-۱-۲- فعالیت جسمانی و ورزش بعنوان یک عامل پیشگیری.....
۲۷	۹-۱-۲- ورزش و کاهش آسیب در زندان.....
۲۷	۱۰-۱-۲- جمع بندی مبانی نظری.....
۲۹	۲-۲- پیشینه تحقیق.....
۲۹	۱-۲-۲- تحقیقات انجام شده در داخل کشور.....
۳۰	۲-۲-۲- تحقیقات انجام شده در خارج از کشور.....
۳۴	۳-۲-۲- جمع بندی تحقیقات قبلی.....

فصل سوم: روش شناسائی تحقیق (متدولوژی)

۳۸	مقدمه.....
۳۸	۱-۳- روش تحقیق.....
۳۸	۲-۳- جامعه آماری.....
۳۸	۳-۳- حجم نمونه و روش اندازه گیری.....
۳۸	۴-۳- ابزار جمع آوری اطلاعات.....
۴۰	۵-۳- روش تجزیه و تحلیل داده ها.....
۴۰	۶-۳- روایی و پایایی ابزار اندازه گیری.....
۴۱	۷-۳- متغیر های تحقیق.....
۴۱	۸-۳- تعاریف عملیاتی متغیر ها.....
۴۲	۹-۳- نحوه جمع آوری اطلاعات.....
۴۳	۱۰-۳- محدودیت ها.....

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

۴۵	مقدمه.....
۴۵	۱-۴- یافته های توصیفی.....
۶۴	۲-۴- یافته های استنباطی.....

فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

مقدمه.....	۷۵
۱-۵- خلاصه تحقیق.....	۷۵
۲-۵- یافته های تحقیق.....	۷۶
۱-۲-۵- یافته های توصیفی.....	۷۶
۲-۲-۵- یافته های استنباطی.....	۷۷
۳-۵- بحث و بررسی.....	۷۸
۴-۵- نتیجه کلی تحقیق.....	۸۲
۵-۵- پیشنهاد های تحقیق.....	۸۳
۱-۵-۵- پیشنهاد های کاربردی (پیشنهاد های بر خاسته از تحقی.....)	۸۳
۲-۵-۵- پیشنهاد های پژوهشی (پیشنهاد برای تحقیقات بیشتر).....	۸۴
پیوست.....	۸۵
فهرست منابع.....	۹۰
چکیده انگلیسی.....	۹۵

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
جدول ۱. سن شرکت کنندگان.....	۴۶
جدول ۲. علت حبس شرکت کنندگان.....	۴۷
جدول ۳. مدت حبس شرکت کنندگان.....	۴۸
جدول ۴. وضعیت تاهل شرکت کنندگان.....	۴۹
جدول ۵. میزان تحصیلات شرکت کنندگان.....	۵۰
جدول ۶. وضعیت شغلی زندانیان قبل از آمدن به زندان.....	۵۱
جدول ۷. اولویت فعالیت های اوقات فراغت قبل از آمدن به زندان.....	۵۲
جدول ۸. اولویت فعالیت های ورزشی قبل از آمدن به زندان.....	۵۳
جدول ۹. میزان فعالیت جسمانی قبل از زندان.....	۵۴
جدول ۱۰. اولویت فعالیت های اوقات فراغت در دوران حبس در زندان.....	۵۵
جدول ۱۱. اولویت فعالیت های ورزشی در دوران حبس در زندان.....	۵۶
جدول ۱۲. میزان فعالیت جسمانی در دوران حبس در زندان.....	۵۷
جدول ۱۳. هدف از انجام ورزش قبل از آمدن به زندان.....	۵۸
جدول ۱۴. هدف از انجام ورزش در دوران حبس در زندان.....	۵۹
جدول ۱۵. رضایت از انجام ورزش در زندان.....	۶۰
جدول ۱۶. رضایت از برنامه های مسئولین در زمینه اوقات فراغت.....	۶۰
جدول ۱۷. رضایت از اماکن و امکانات ورزشی زندان.....	۶۰
جدول ۱۸. تشویق دوستان به انجام ورزش در زندان.....	۶۱
جدول ۱۹. اولویت علاقه به فعالیت های اوقات فراغت در زندان.....	۶۲
جدول ۲۰. اولویت علاقه به فعالیت های ورزشی در زندان.....	۶۳

- جدول ۲۱. شدت رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و عدم ارتکاب به جرم در زندانیان قبل از آمدن به زندان..... ۶۴
- جدول ۲۲. رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و عدم ارتکاب به جرم در گروه‌های مختلف زندانیان قبل از آمدن به زندان..... ۶۵
- جدول ۲۳. شدت رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و تغییر نگرش نسبت به گذشته در زندانیان قبل از آمدن به زندان..... ۶۶
- جدول ۲۴. رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و تغییر نگرش نسبت به گذشته در گروه‌های مختلف زندانیان قبل از آمدن به زندان..... ۶۶
- جدول ۲۵. شدت رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و انگیزه برای ترک جرم در زندانیان قبل از آمدن به زندان..... ۶۷
- جدول ۲۶. رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و انگیزه برای ترک جرم در گروه‌های مختلف زندانیان قبل از آمدن به زندان..... ۶۷
- جدول ۲۷. شدت رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و عدم ارتکاب به جرم در زندانیان در دوران حبس در زندان..... ۶۸
- جدول ۲۸. رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و عدم ارتکاب به جرم در گروه‌های مختلف زندانیان در دوران حبس در زندان..... ۶۸
- جدول ۲۹. شدت رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و تغییر نگرش نسبت به گذشته در زندانیان در دوران حبس در زندان..... ۶۹
- جدول ۳۰. رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و تغییر نگرش نسبت به گذشته در گروه‌های مختلف زندانیان در دوران حبس در زندان..... ۶۹
- جدول ۳۱. شدت رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و انگیزه برای ترک جرم در زندانیان در دوران حبس در زندان..... ۷۰
- جدول ۳۲. رابطه میان میزان فعالیت جسمانی و انگیزه برای ترک جرم در گروه‌های مختلف زندانیان در دوران حبس در زندان..... ۷۰
- جدول ۳۳. میانگین میزان فعالیت جسمانی قبل از زندان و در دوران حبس در زندان..... ۷۱
- جدول ۳۴. آزمون یک نمونه ای اسمیرنوف کالموگروف برای بررسی چگونگی توزیع داده ها..... ۷۱

جدول ۳۵. ضریب همبستگی اسپیرمن قبل از آمدن به زندان و دوران حبس در زندان..... ۷۲

جدول ۳۶. محاسبه کای اسکوار برای بررسی تفاوت معنی داری بین وضعی ورزش قبل و در زندان..... ۷۳

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۴۶	شکل ۱. سن شرکت کنندگان.....
۴۷	شکل ۲. علت حبس شرکت کنندگان.....
۴۸	شکل ۳. مدت حبس شرکت کنندگان.....
۴۹	شکل ۴. وضعیت تاهل شرکت کنندگان.....
۵۰	شکل ۵. میزان تحصیلات شرکت کنندگان.....
۵۱	شکل ۶. وضعیت شغلی زندانیان قبل از آمدن به زندان.....
۵۲	شکل ۷. اولویت فعالیت های اوقات فراغت قبل از آمدن به زندان.....
۵۳	شکل ۸. اولویت فعالیت های ورزشی قبل از آمدن به زندان.....
۵۵	شکل ۹. اولویت فعالیت های اوقات فراغت در دوران حبس در زندان.....
۵۶	شکل ۱۰. اولویت فعالیت های ورزشی در دوران حبس در زندان.....
۵۸	شکل ۱۱. هدف از انجام ورزش قبل از آمدن به زندان.....
۵۹	شکل ۱۲. هدف از انجام ورزش در دوران حبس در زندان.....
۶۱	شکل ۱۳. بررسی احساس رضایت یا عدم رضایت زندانیان از برنامه های تفریحی و ورزشی در زندان.....
۶۲	شکل ۱۴. اولویت فعالیت های اوقات فراغت در دوران حبس در زندان.....
۶۳	شکل ۱۵. اولویت فعالیت های ورزشی در دوران حبس در زندان.....

چکیده

در تحقیق حاضر رابطه بین فعالیت جسمانی و ورزش با وقوع جرم در گروه های مختلف زندانیان مرد در زندان شهر بابل بررسی شده است. محقق در پی این بوده است که رابطه بین فعالیت جسمانی و وقوع جرم در گروه های مختلف زندانیان مرد در زندان شهر بابل که با علل ارتکاب به جرائم قتل، سرقت، کارهای خلاف شرع، تعزیری و حمل مواد مخدر که بالاتر از ۶ ماه در زندان محبوس بوده و دارای سن بالاتر از ۱۸ سال می باشند، را بررسی نماید. این پژوهش از نوع توصیفی است و به شکل میدانی انجام می شود. جامعه آماری این پژوهش گروه های مختلف زندانیان مرد زندان شهر بابل می باشند که تعداد آنها ۱۳۰۰ نفر است که زندانیانی با علل حبس قتل، سرقت، حمل مواد مخدر، حبس تعزیری و کارهای خلاف شرع مورد بررسی قرار می گیرند. با بهره گیری از جدول مورگان برای حجم نمونه، تعداد ۲۹۷ نفر زندانی و با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی در دسترس برای پاسخ به پرسشنامه انتخاب شدند. اما به دلیل برخی از اقدامات امنیتی از سوی مسئولین زندان و عدم همکاری برخی از زندانیان، فقط تعداد ۱۲۲ نفر به پرسشنامه ها پاسخ دادند. برای بررسی داده های تحقیق علاوه بر آمار توصیفی از آزمون های همبستگی فی، همبستگی کرامرز، همبستگی ضریب احتمالی، کای اسکوار و ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. برای بررسی فرضیه های تحقیق از نرم افزار SPSS استفاده شده است. بررسی فرضیه های تحقیق نشان می دهد که بین میزان فعالیت جسمانی و عدم ارتکاب به جرم در زندانیان در قبل از زندان و دوران حبس در زندان، رابطه معنی داری وجود دارد (قبل از زندان: $p=0.012$) و در زندان: $(p=0.037)$ ؛ بین میزان فعالیت جسمانی و تغییر نگرش نسبت به گذشته در زندانیان در قبل از زندان و دوران حبس در زندان، رابطه معنی داری وجود دارد (قبل از زندان: $p=0.001$) و در زندان: $(p=0.025)$ ؛ بین میزان فعالیت جسمانی وانگیزه برای ترک جرم در زندانیان در قبل از زندان و دوران حبس در زندان، رابطه معنی داری وجود ندارد (قبل از زندان: $p=0.740$) و در زندان: $(p=0.052)$ ؛ بین میزان فعالیت جسمانی قبل از آمدن به زندان و در دوران حبس در زندان رابطه معنی داری وجود دارد $(p=0.001)$ ؛ همچنین یافته های تحقیق نشان داده اند که بین وضعیت ورزش زندانیان قبل از زندان و در دوران حبس در زندان تفاوت معنی داری وجود دارد. (قبل از زندان: $\text{Chi-Square}=275.992^a$ ، $df=11$ و در زندان: $(p=0.001)$ و $\text{Chi-Square}=36.115^b$ ، $df=14$ و $p=0.001$). به طور کلی می توان پیشنهاد کرد که بین ورزش و فعالیت جسمانی و عدم ارتکاب به جرم رابطه معنی داری وجود دارد.

واژه های کلیدی: فعالیت جسمانی، ورزش، وقوع جرم، زندانی.

فصل اول

(کلیات طرح تحقیق)

مقدمه:

در دنیای معاصر، ورزش به عنوان پدیده ای موثر در همه ی جوامع جایگاه ویژه ای پیدا کرده است. ارتباط فعالیت های بدنی و ورزش با علوم مختلف زمینه های جدیدی را برای مطالعه ی انسان فراهم کرده و گستردگی مطالب و مسائل مرتبط با ورزش و تربیت بدنی به حدی است که نیاز به علوم تخصصی و مطالعات ویژه را ایجاد کرده است.

ورزش و حرکات منظم بدنی علاوه بر سلامت جسم بر سلامت روحی و روانی و اجتماعی فرد فواید زیادی دارد و در سازگاری فرد در جامعه و شخصیت فرد تاثیر می گذارد. ورزش در درمان بیماری های نظیر افسردگی و نیز بر حافظه تاثیر می گذارد. ورزش برای جوانان تکیه گاهی امن به حساب می آید تا در پناه آن به نهایت رشد و کمال مطلوب انسانی دست یابند. منظور از سلامت روان، سلامت ابعاد خاصی از انسان مثل هوش، ذهن و فکر می باشد. از طرف دیگر سلامت روان بر سلامت فیزیکی هم تأثیر دارد. پژوهشهای اخیر نشان داده اند که یک سری اختلالهای فیزیکی و جسمی به شرایط خاص روانی ارتباط دارند. مطالعات طولانی مربوط به تأثیر ورزش بر ویژگیهای شخصیتی و سلامت روانی افراد نشان داده است که ورزش و تربیت بدنی نه تنها به عنوان یک فعالیت تفریحی بلکه به عنوان یک ابزار آموزشی- تربیتی، اهداف روانی- اجتماعی فراوانی را به دنبال دارد.

مطالعاتی که در مورد تأثیر ورزش به عمل آمده مبین آن است که در تاریخ بشر همواره شادابی و سلامت فکری توأم با سلامت جسمی بوده و این دو از هم جدایی ناپذیرند. به تجربه ثابت شده که جوانان ورزشکار نسبت به سایرین مصونیت بیشتری در زمینه ارتکاب رفتارهای ناهنجار دارند. از آنجایی که تعدادی از افراد به دلایل گوناگون مرتکب عملی مخالف با شئونات جامعه می شوند و بر طبق رای دادگاه محکوم به تحمل دوران محکومیت در زندانها می گردند، این گروه به ناچار و در ازای ارتکاب جرمشان از نیازهای اجتماعی که در بیرون از زندان از آن بهره مند بوده اند، محروم خواهند شد. اما اکثر اوقات در این میان نیازهای انسانی آنها نیز نادیده گرفته می شود. اجزاء حقوق انسانی را می توان در تغذیه، بهداشت و ورزش که در نهایت منجر به سلامت و تندرستی جسمی و روانی می شود، جستجو کرد و با توجه به این نکته که عده ای از جامعه شناسان معتقدند که ورزش می تواند ابزاری موثر در کاهش مفاسد اجتماعی قلمداد شود، می توان به اهمیت انجام ورزش در زندانها پی برد. با توجه به اینکه یکی از عوامل توسعه ورزش در رابطه با فضای ورزشی است، لذا محقق در این تحقیق به بررسی مسائل جسمانی زندانیان می پردازد و امید بر این است که نتایج این تحقیق مسئولین زندان ها را در امر برنامه ریزی و توسعه ورزش، در جهت رشد و توسعه رفتارهای مطلوب در زندانیان، یاری نماید.

۱-۱- بیان مسئله:

امروزه تربیت بدنی و ورزش به عنوان یک پدیده اجتماعی، جایگاه اجتماعی خود را در جامعه پیدا کرده است. تربیت بدنی در ساختار جامعه وجود داشته، تحول و تکامل پیدا کرده، قوانین و مقررات و آئین‌نامه‌های خاص خود را دارد و بر اساس آنها برنامه‌های خود را اجرا می‌نماید. تربیت بدنی و ورزش به عنوان یک واقعیت اجتماعی با پدیده‌های اجتماعی دیگر، روابط متقابل برقرار می‌کند، کارکردهای خاص خود را در جامعه بر عهده می‌گیرد و کل ساختار جامعه و هر یک از ابعاد اجتماعی از حاصل و ثمره فعالیت‌های آن بهره‌بردار می‌نمایند (۱). تربیت بدنی با تأکیدی که بر پرورش جسمی، ذهنی، هیجانی و برآزندگی اجتماعی دارد، در صورت آموزش صحیح و اصولی نقش شایان توجهی را در فرایند تعلیم و تربیت افراد برای داشتن زندگی اجتماعی ایده‌آل ایفا خواهد کرد (۱۱). کارکرد اجتماعی تربیت بدنی و ورزش در توسعه و تحکیم روابط انسانی، کارکردی زیربنایی و بنیادی است که در کل ساختار جامعه و روابط موجود بین اقشار و آحاد اجتماعی اثرات قابل توجهی بر جای می‌گذارد (۱). جرم نتیجه جمع جبری عوامل مؤثر در بزهکاری است که تحت تأثیر تعارضات گوناگون و مناقشات روانی و فشار بر نقاط ضعف شخصیت افراد و عدم توانایی مقاومت در برابر فشارهای مزبور و بهم خوردن موازنه روانی ارگانیزم، در شرایط خاص اتفاق می‌افتد. بنابراین فردی که به صورت صحیح از طریق فعالیت‌های حرکتی، تربیت شده باشد از جرم دوری می‌جوید (۳۳).

یکی از مهم‌ترین آثار فعالیت بدنی و ورزش، نقش بازدارندگی آن از انجام بزهکاری‌های اجتماعی است. با بررسی‌های دقیق در خواهیم یافت که ورزش یکی از ابزارهای مهم پیشگیری از وقوع جرم در جامعه محسوب می‌شود. فردی که به برکت فعالیت‌های ورزشی توانسته است جسمی قدرتمند داشته باشد یقیناً قدرت جسمانی در حالات روحی و روانی او تأثیر گذاشته و زمینه‌ی تقویت اراده و پشتکار را برای او به ارمغان می‌آورد و صاحبان اراده‌های قوی هیچ‌گاه مرتکب کجروی‌های اجتماعی نمی‌شوند. پیوستگی مستمر جان آدمی به تنش ارتباط معنادار بین سلامت تن با سلامت جان را به اثبات می‌رساند و بدیهی است که جان سالم هیچ‌گاه به دنبال انحرافات اجتماعی نمی‌رود (۷).

زندانیان به عنوان منحرفین از هنجارهای نظام اجتماعی جامعه خود هستند که جهت تنبیه و تعزیر تا هدایت و تربیت در یک ساختار کلان قدرت با نظام منضبط و قاعده مند با نام ندامتگاه‌ها و زندانها محدود و محصور می‌شوند. به آنها آموخته می‌شود و می‌شود که این قاعده هنجارمند و تنبیهی از سوی جامعه به تاوان این انحراف از ارزش و هنجارهاست. زندانیان و محکومین آموزش می‌بینند که راه و طریق تعریف شده جامعه در کسب اهداف زندگی خود را طی کنند و هیجان و تنشها و پیگیری این اهداف را بر هنجارهای جامعه غالب ن سازند. در واقع کار ویژه مهم ورزش در زندانها ایجاد فعل در قوه بدنی جسمانی محکومین است (۲۳).

میشل فوکو، به عنوان یکی از بزرگترین متفکرین پست مدرنیست قرن بیستم به مطالعات فراوانی در مورد سیستم زندانبانی و نظام قدرت ندامتگاهی در اعصار انسانی انجام داده است. روش پژوهش او در مطالعه ساختهای قدرت به ویژه در عصر جدید و قرون وسطی و از گونه سازی است او معتقد است ما با تحول در نظام تنبیهی و سیستمهای مراقبت و تنبیه روبرو شدیم. فوکو در کتاب مراقبت و تنبیه تولد زندان این رشد و توسعه ساختاری نظام ندامتگاهی را به روشنی بیان نموده است. او می‌گوید کار

در زندانها و هدایت نیروی جسمانی آنها در جهت جلوه های غیرشکنجه گاهی در راستای این تحول واژگونه سازی بوده است(۲۵).

طی پژوهش های مختلف رابطه و همبستگی مثبت و بهینه بین افزایش و تقویت بنیه فیزیکی بدن و افزایش رشد و اعتماد به نفس را^۱ ثابت شده است(۱۰ و ۱۲). در گزارشات مختلف به اهمیت ورزش و فعالیت بدنی مناسب برای سلامتی و شادابی افراد تاکید کرده و اینکه انجام این فعالیتها مصونیت افراد را نیز نسبت به انجام اعمال خلاف بیشتر نموده و این افراد احساس رضایت بیشتری از زندگی خود دارند(۴۰، ۴۸ و ۶۵). در تحقیقات مشابهی در کشور های مختلف نشان داده اند که ارتباط معنی داری بین سازگاری بدنی و عدم ارتکاب به جرم وجود دارد(۴۷ و ۵۷).

تربیت بدنی فرصت های زیادی برای زندانیان فراهم می سازد تا آنها بتواند خود را نشان دهند، در انجام کارها توفیق یابند، حس ابتکار در آنها تقویت شود و در محدوده تواناییهای ذهنی، جسمی، عاطفی و اجتماعی خود تجارب و پیشرفت هایی به دست آورند. آنها از طریق ورزش و فعالیت جسمانی در برابر صفت های منفی ایستادگی پیدا خواهند کرد(۱۴).

با توجه به آثار مهم فعالیت جسمانی و ورزش بر جنبه های مختلف روانی و جسمی افراد جامعه و بالاخص قشر زندانیان که بیشترین اوقات فراغت را دارا می باشند و با توجه به اینکه در فضای بسته زندان سعی می گردد با ارائه آموزش های مختلف در بخشهای فرهنگی، حرفه آموزی، مشاوره و ورزش به زندانیان جرائم مختلف، تمام اوقات آنها را به طور مفید پر کرده، تا از آسیب ها و خصوصاً گرایش آنها به رفتارهای پرخطر کاسته و پیشگیری شود. در این بین نقش مهم ورزش در اصلاح و تربیت مجرمین و زمینه سازی برای بازگشت آنان به یک زندگی سالم، بر هیچ کس پوشیده نیست. تربیت بدنی و ورزش عامل بسیار مهم و ارزنده ای است که می تواند به عنوان یک وسیله آموزش عملی و واقعی مفهوم و اعتقاد به تندرستی را در افراد ایجاد نماید. یکی از اهداف سازمان زندانها، پرورش و رشد ابعاد گوناگون شخصیت مددجویان از جنبه های اعتقادی و تربیتی، جسمانی، روانی و اجتماعی است(۳۲).

و اما سئوالی که در اینجا پیش می آید این است که آیا اداره زندان شهر بابل برای دستیابی زندانیان به موارد گفته شده در بالا اقدامی انجام داده است و آیا این اقدامات در جهت رسیدن به اهداف مفید بوده اند یا نه؟ و در پی این است که بدانند آیا انجام ورزش در زندان شهر بابل مانند تحقیقات گفته شده در بالا در کاهش وقوع جرم موثر است یا به این تناقض می رسد که زندانیان ورزش را برای سالم و قوی ماندن بدن خود انجام میدهند تا پس از خلاصی از زندان بتوانند با بدنهای ورزیده، خلاف های جدیدتری را انجام دهند؟ با توجه به اینکه در زمینه نقش ورزش بر وقوع جرم تحقیقات بسیار کمی در کشور صورت گرفته و بیشتر تحقیقات انجام شده به بررسی نقش ورزش بر روی افراد عادی و یا معلولین و سالمندان انجام شده و تاکنون تحقیقات بسیار ناچیزی بر روی زندانیان در زمینه جایگاه ورزش در ارتکاب جرائم آنها صورت گرفته و با توجه به اینکه قشر زندانیان افرادی هستند که بیشترین اوقات فراغت را دارا می باشند و برنامه ریزی صحیح در اوقات فراغت آنها می تواند از

¹. Self esteem

بروز بسیاری از ناهنجاری های رفتاری و اخلاقی جلوگیری کند، از این جهت محقق در صدد انجام این تحقیق بر روی گروه های مختلف زندانیان زندان شهر بابل بر آمده و در پی پاسخ به این سؤال است که: آیا گنجاندن ورزش و فعالیت جسمانی در برنامه زندانیان شهر بابل در کاهش ارتکاب آنها به جرائم تاثیر دارد؟ و می خواهد به بررسی رابطه بین فعالیت جسمانی و وقوع جرم در گروه های مختلف زندانیان مرد در زندان شهر بابل، بپردازد.

۱-۲- اهداف تحقیق:

۱-۲-۱- هدف کلی:

این تحقیق به بررسی رابطه بین فعالیت جسمانی و ورزش با وقوع جرم در گروه های مختلف زندانیان مرد در زندان شهر بابل می پردازد.

۱-۲-۲- اهداف اختصاصی:

- ۱- توصیف ویژگیهای دموگرافیک زندانیان مرد در زندان شهر بابل.
- ۲-توصیف نحوه گذران اوقات فراغت زندانیان قبل از آمدن به زندان.
- ۳- توصیف چگونگی پرداختن به ورزش قبل از آمدن به زندان.
- ۴- توصیف میزان فعالیت جسمانی زندانیان قبل از آمدن به زندان.
- ۵- بررسی انگیزه زندانیان از پرداختن به ورزش قبل از آمدن به زندان.
- ۶- توصیف نحوه گذران اوقات فراغت زندانیان در دوران حبس در زندان.
- ۷- توصیف چگونگی پرداختن به ورزش در دوران حبس در زندان.
- ۸- توصیف میزان فعالیت جسمانی زندانیان در دوران حبس در زندان.
- ۹- بررسی انگیزه زندانیان از پرداختن به ورزش در زندان.
- ۱۰- بررسی احساس رضایت یا عدم رضایت زندانیان از برنامه های تفریحی و ورزشی در زندان.
- ۱۱- تعیین نیازمندی های تفریحی زندانیان.
- ۱۲- تعیین نیازمندی های ورزشی زندانیان.
- ۱۳- بررسی رابطه بین میزان فعالیت جسمانی و وقوع جرم در زندانیان قبل از آمدن به زندان.
- ۱-۱۳- رابطه بین میزان فعالیت جسمانی و عدم ارتکاب به جرم در زندانیان قبل از آمدن به زندان.

۱۳-۲- رابطه بین میزان فعالیت جسمانی و تغییر نگرش نسبت به گذشته در زندانیان قبل از آمدن به زندان.

۱۳-۳- رابطه بین میزان فعالیت جسمانی و انگیزه برای ترک جرم در زندانیان قبل از آمدن به زندان.

۱۴-۱- رابطه بین میزان فعالیت جسمانی و وقوع جرم در زندانیان در دوران حبس در زندان.

۱۴-۱-۱- رابطه بین میزان فعالیت جسمانی و عدم ارتکاب به جرم در زندانیان در دوران حبس در زندان.

۱۴-۲- رابطه بین میزان فعالیت جسمانی و تغییر نگرش نسبت به گذشته در زندانیان در دوران حبس در زندان.

۱۴-۳- رابطه بین میزان فعالیت جسمانی و انگیزه برای ترک جرم در زندانیان در دوران حبس در زندان.

۱۵-۱- رابطه بین میزان فعالیت جسمانی زندانیان قبل از زندان و در دوران حبس در زندان.

۱۶-۱- مقایسه میزان فعالیت جسمانی زندانیان قبل از زندان و در دوران حبس در زندان.

۱-۳- اهمیت و ضرورت تحقیق:

فعالیت بدنی و ورزش تنها جسم آدمی را در مقابل بیماری‌ها مصونیت نمی‌دهد بلکه با نشاطی که فراهم می‌کند، روح و روان انسان را از پلیدی‌ها دور می‌کند. امروزه نتایج بسیاری از پژوهش‌ها نشان می‌دهد که یکی از ساده‌ترین و راحت‌ترین و کم هزینه‌ترین روشی که افراد را در برابر آسیب‌های اجتماعی حفظ می‌کند ورزش کردن است.

به نظر می‌رسد جانشین کردن سیستم اصلاح و تربیت بجای سیستم اجرای مجازاتها برای کاهش بزهکاری و جرم در جامعه مفید خواهد بود. برای جلوگیری از ازدیاد ارتکاب جرایم در هر جامعه ابتدا باید محیط اجتماعی و نوع جرم را شناخت و به علل وقوع آن توجه کرد. تا از طریق آموزش صحیح و ایجاد محیط سالم و بازآموزی روش زندگی درست، تأمین زندگی اقتصادی مردم و فراهم آوردن وسایل و امکانات زندگی به شکل صحیح و در حد نیاز انسانی، رعایت و اجرای قانون بصورت عادلانه برای همه به طور یکسان، ایجاد مؤسسات درمانی برای شناخت و درمان مشکلات و مسائل روانی- اجتماعی مجرمین و افزایش برنامه‌های تربیت‌بدنی و ورزش، شانس بازگشت مجدد این افراد ناسازگار و بزهکار را به جامعه و زندگی عادی بیشتر کرد.

تا به حال مطالعات بسیار کمی در خصوص نقش ورزش و فعالیت جسمانی بر روی زندانیان در داخل کشور، انجام شده و با توجه به اهمیت بالای توجه به این قشر خاص، اطلاعات بسیار کمی در این زمینه در اختیار است.

با توجه به اینکه ورزش به عنوان یکی از مهمترین عوامل در پر کردن اوقات فراغت مطرح است و با نظر به نقش ورزش در پیشگیری از بسیاری از ناهنجاری‌های اجتماعی، جسمانی و روانی، محقق به انجام این تحقیق اقدام نموده تا با پی بردن به نقش ورزش بر روی حالات و رفتار زندانیان، با جذب بیشتر زندانیان به محیط‌های ورزشی در زندان، سطح سلامتی جسمانی و در پی آن سلامتی روانی و همچنین روحیه با نشاط را در آنان گسترش داده و نتیجه همه این عوامل که کاهش ارتکاب آنان به جرائم مختلف است و همچنین اعتماد به نفس و احساس خوب بودن را در آنان تقویت می‌نماید. لذا با توجه به اهمیت و ضرورت موارد فوق الذکر محقق اجرای این تحقیق را مهم دانسته و در پی انجام آن است و سعی دارد تا در طی یک مطالعه، به بررسی رابطه بین فعالیت جسمانی و ورزش بر وقوع جرم در گروه‌های مختلف زندانیان مرد در زندان شهر بابل بپردازد و امید بر این است که نتایج این تحقیق راهگشایی برای مسئولین زندان برای پر کردن اوقات زندانیان بوسیله ورزش باشد تا با شناسایی نقش مهم فعالیت جسمانی و ورزش بر گروه‌های مختلف زندانیان گامی مهم در پربار نمودن این اوقات برای آنها برداشته تا دوران حبس برای آنان بعنوان دورانی پر از تجربه و یادگیری، همراه با کسب سلامتی بوده با امید به اینکه شرکت در این فعالیت‌ها گامی مهم در جهت کاهش ارتکاب به جرم پس از آزادی از زندان برای زندانیان محسوب شود.